

Møtereferat

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Møte i regelverksutvalget for økologisk produksjon og omsetning av økologiske produkter – 26. mars 2019

Sted: Landbrukets Hus - Hollendergata 5, Oslo (Norges Bondelag)

Deltagere:

Gerald Altena	Debio (møteleder)
Lene Nilssen	Debio
Børre Solberg	Økologisk Norge
Kari Marte Sjøvik	Norges Bondelag
Bergljot Styrvold	Norges bonde- og småbrukarlag
Grete Lene Serikstad	NORSØK
Pierre Sachot	Biologisk-dynamisk Foreining
Finn Avdem	Nortura
Isabell Lien	Nofima
Kjersti Berge	Norsk Landbruksrådgiving
Helge Vittersø	Landbruksdirektoratet (observatør)
Liv Astrid Eikeland	Landbruks- og matdepartementet (observatør)
Øygunn Østhagen	Mattilsynet
Monica Stubberud	Mattilsynet (referent)

Ikke tilstede:

Tone Roalkvam   Tine SA

Dagsorden:

- Sak 1. Godkjenning av innkalling og dagsorden
- Sak 2. Godkjenning av referat fra forrige RVU-møte
- Sak 3. Status regelverksprosesser EU og Norge
- Sak 4. Presentasjon av prosjekt «Forsterkning» frå NORSØK
- Sak 5. Status utredninger som RVU har igangsatt, er delaktig i, eller som er ferdig.
- Sak 6. Plan for utredninger i 2019
- Sak 7. Aktuelle spørsmål
- Sak 8. Eventuelt

Referat:

Sak 1. Godkjenning av innkalling og dagsorden

Innkalling og dagsorden ble godkjent.

Vi gjennomgikk «e-post listen» for RVU-medlemmene, for å sikre at de riktige personene mottar informasjon.

Sak 2. Innspill til referat fra forrige RVU-møte

Ingen kommentarer til referatet.

Muligheten for å gjennomføre et «lunsj-lunsj møte» for å få bedre tid til å diskutere relevante tema skal vurderes nærmere. Gerald Altena avklarer om dette er mulig innenfor gjeldende rammer for bruk av RVU-midler.

Sak 3. Status regelverksprosesser EU og Norge

Det er en pågående regelverksprosess og diskusjon i økologikomiteen i EU om utfyllende regler for nytt økologiregelverk som skal gjelde i EU fra 1.1.2021. I møtet gjennomgikk vi kommentert dagsorden og diskuterte hovedsakene for det kommende møtet i komiteen.

Følgende hovedområder ble diskutert:

- Nye detaljerte regler for området «kontroll av innhold av ikke-tillatte stoffer i økologisk produksjon:
Vi diskuterte problemstillinger rundt håndtering av funn av plantevernmiddelester i økologiske produkter. Det ble bl.a diskutert mulig håndtering ved funn av utilsiktet innhold i økologiske produkter, mulige konsekvenser for virksomhetene, forebyggende tiltak, mulighet for å definere terskelverdier for vurdering av funn, og bør det gis nærmere veiledning i forhold til atskillelse og bruk av «randsoner» ved dyrking? Det ble videre vist til at den konvensjonelle produsenten også har et ansvar for å redusere avdrift ved bruk av plantevernmidler.
- Nye produksjonsregler;
Vi diskuterte ulike problemstillinger som bl.a:
  - *Definisjon av «unge fjørfe», «lam i forhold til dyretetthet» og «region» i forhold til bruk av egenprodusert fôr. Det ble bl.a vist til at det ikke er hensiktsmessig med felles definisjon av «region» i EØS-området, siden det er viktig å ivareta geografiske og klimatiske hensyn. Det ble videre vist til at definisjonen av lam i forhold til dyretetthet må tilpasses størrelsen på dyra.*
  - *Dokumentasjon for å få godkjent forkortet karensperiode på arealer som ikke har vært gjødslet/plantevernmiddel behandlet siste 3 år. Det ble vist til at hvis reglene blir for strenge vil slike søknader trolig bli mindre aktuelle.*
  - *Utfasing av unntaket om å innføre okser de siste tre måneder. Dersom det blir diskusjon om videreføring av dette unntaket, var det bred anbefaling fra RVU om å støtte dette. Det er et alternativ å gjennomføre kastrering av storfe for å kunne ha dyrene på beite. Det ble imidlertid en diskusjon i møtet hvordan dette skal vurderes i forhold til dyrevelferd.*
  - *Nye regler for økologisk fjørfe.*
  - *Nye regler for økologisk svin.*
  - *Nye regler for økologiske insekter.*

- Endringer i gjeldende vedlegg over gjødselprodukter og tilsetningsstoffer. Det er produkter her som har vært diskutert i RVU tidligere f.eks. biokull, og Mattilsynet oppfordret til å sende innspill til de nye endringene.

Mattilsynet oppfordrer alle til å gi innspill og kommentarer om mulige konsekvenser for norske virksomheter ved innføring av nytt økologiregelverk.

Sak 4. Presentasjon av prosjekt «Forsterkning» fra NORSØK

NORSØK v/Grete Lene Serikstad orienterte om et EU-prosjekt «Organic Plus». Målet er å se på metoder for å fase ut uønskete innsatsfaktorer i økologisk landbruk. Perioden er fra 2018-2022. I den forbindelse har NORSØK fått midler fra Norges Forskningsråd til å gjennomføre et «Forsterkningsprosjekt» for å øke utbyttet av EU-prosjektet i Norge.

RVU er positive til at det skal være kontakt og dialog om dette prosjektet. Vi vurderer i forkant av RVU-møtene hvilke tema som er relevante for diskusjon på RVU-møtene.

Sak 5. Status utredninger som RVU har igangsatt eller er delaktig i

NORSØK v/Rosann Johansen orienterte om to utredninger som de har ferdigstilt, og som er publisert på Mattilsynets nettsider.

Den første utredningen omhandler konsekvenser av en utfasing av muligheten for innkjøp av konvensjonelle dyr etter 31.12.2035 i det nye økologiregelverket. Utredningen omhandlet fjørfe.

Den andre utredningen omhandler kunnskap om driftssystem for produksjon av økologisk fjørfe (vekt på helse, dyrevelferd, økt andel eget produsert fôr og utfasing av konvensjonelle proteinfôrmidler). «Hjemmeklekking», «kunstige kyllingmødre» og enda mer attraktive uteområder kan fremme dyrevelferd. For å imøtekomme økt krav til egenprodusert fôr ble det oppfordret til å undersøke nærmere muligheten for å tilrettelegge for mer opptak av økologisk fôr på utearealet også for økologiske fjørfe og svin.

Sak 6. Plan for utredninger i 2019

RVU har mottatt utviklingsmidler fra Landbruksdirektoratet til gjennomføring av utredninger og drift av RVU i 2019.

I møtet hadde vi en diskusjon om mulig plan for utredninger i 2019. Hovedfokus blir å sørge for videre kartlegging av konsekvenser av nye regelverkskrav som kommer i nytt økologiregelverk i EU fra 1.1.2021. Følgende områder er relevante for videre utredning.

- Det er bestemt at Debio skal kartlegge bruk av rengjøring- og desinfiseringsmidler i økologiske virksomheter (gårdsbruk og foredling). Dette er med bakgrunn i en pågående regelverksprosess i EU med revidering av liste over tillatte stoffer til bruk i økologisk produksjon. Debio har nylig sendt ut et spørreskjema for å gjennomføre en slik kartlegging.
- Vurdere behov for å optimalisere en mulig løsning for økofrødatabase for formidling av planteformeringsmateriale og system for formidling av dyr.
- Videre utredning om konsekvenser for en utfasing av bruk av konvensjonelle dyr i økologisk produksjon. I fjor ble kartlegging for fjørfe gjennomført, men det er behov for å se på andre dyrearter som storfe, småfe og svin.
- Muligheter for produksjon av økologiske insekter i Norge.

- Debio skal kartlegge hvor mange økologiske virksomheter som benytter unntaket om å binde opp dyr i små besetninger (inkludert årsaken til at dette gjøres).

Sak 7. Aktuelle spørsmål

Vi diskuterte ulike spørsmål som NORSØK hadde sendt inn i forkant av møtet.

a) *Bruk av kopper som plantevernmiddel*

Det aktive stoffet kobber fikk 01.01.2019 en fornyet godkjenning på 7 år i EU (4 kg/ha/år). Denne grensen skal også overholdes i økologisk produksjon, og det er derfor nødvendig at EU regelverket om økologisk produksjon oppdateres. Når et aktivt stoff blir re-godkjent i EU skal alle produkter som er på markedet i Norge gjennom en revurdering (søknad om fornyet godkjenning). Under revurderingen skal det ta hensyn til ny vitenskapelig informasjon som er fremkommet. I henhold til regelverket skal det fattes vedtak for revurderingen senest et år etter at det aktive stoffet ble re-godkjent (innen 01.01.2020). Økologisk produksjon i Norge må følge nasjonalt regelverk for bruk av kopper som plantevernmiddel.

b) *Halalslakting av økodyr*

EU-domstolen (The European Court of Justice) har presisert at kjøtt fra dyr som er slaktet uten bedøvelse ikke kan merkes som økologisk (<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2019-02/cp190015en.pdf>.) Det var spørsmål om dette bør presiseres i veileder for foredling, import og omsetning av økologiske produkter, men det ble vurdert at det ikke er nødvendig.

Sak 8. Eventuelt

Er informasjon om RVU godt nok tilgjengelig? Mattilsynet ser på om informasjonen om Regelverksutvalget kan være mer synlig på internettsiden.

Det ble informert om at det skal arrangeres Landbrukets Økologikongress 21.-22.1.2020. Arrangør er NLR, NORSØK, Økologisk Norge, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Neste møte skal være hos Bondelaget til høsten.